GÖTEBORGS REGIONEN

Omställning social välfärd

Plan för mellankommunal samverkan inom Göteborgsregionen
Mars 2025
Reviderad December 2025

Mottagare

Socialchefer i Göteborgsregionens 13 medlemskommuner.

Sammanfattning

Göteborgsregionens kommuner har identifierat områden som är viktiga att samverka kring i omställningen av den sociala välfärden för att uppnå bättre resultat och effektivare resursanvändning.

Medlemskommunerna har genom ställningstagande i socialchefsnätverket 2025-01-31 gett Göteborgsregionen (GR) ett långsiktigt uppdrag att arbeta för att stödja kommunerna i arbetet med Omställning social välfärd år 2025–2028.

Varje medlemskommun finansierar det GR-gemensamma arbetet enligt denna plan. Ekonomisk överenskommelse upprättas för varje överenskommen period, som kan utgöra ett eller flera år, och innefattar köp av tjänst från GR.

Planen omfattar samverkan kring den nya socialtjänstlagen och nära vård, med syftet att skapa en mer tillgänglig, kunskapsbaserad och effektiv socialtjänst och vård.Inom socialtjänst och kommunal primärvård används olika begrepp för att beskriva framtidens vård, stöd och omsorg men riktningen är densamma.

Omställningen syftar bland annat till att nå individer tidigt och att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Perspektivförflyttning och stärkt samverkan mellan aktörer är centrala delar i omställningen. Vi behöver också ta del av ny kunskap och forskning, dela erfarenheter och lära av varandra.

Planen bygger på tre strategier:

1. **Vi samverkar över organisationsgränserna** – Integrerat arbete mellan sektorer och aktörer.
2. **Vi får ut maximal nytta av nätverk och satsningar** – Utnyttja befintliga resurser och projekt.
3. **Vi säkerställer att bästa tillgängliga kunskap används och forsätter attutvecklar kunskap** – Kompetensutveckling, uppföljning och analys för en lärande organisation.

Avsändare

Göteborgsregionens kommunalförbund, avdelning arbetsmarknad och social välfärd.

Omställning social välfärd

Denna plan för omställning social välfärd beskriver ett samtidigt och gemensamt arbete utifrån en ny socialtjänstlag och omställningen till nära vård. Planen är gemensam för Göteborgsregionens 13 medlemskommuner och beskriver de områden som medlemskommunerna identifierat själva som viktiga att samverka kring i omställningen av den sociala välfärden för att uppnå bättre resultat och effektivare resursanvändning.

Planen innehåller uppdrag som medlemskommunerna ger GR med en långsiktig strategi för det gemensamma arbetet i omställningen.

Syftet med omställningen till ny socialtjänstlag och nära vård

Omställningen syftar till att skapa en socialtjänst och nära vård som är mer tillgänglig, förebyggande, hälsofrämjande och effektiv. Målet med omställning socialtjänst är att nå individer tidigt, inkludera nya grupper och sänka trösklarna till socialtjänsten för att fler ska känna sig välkomna och få det stöd de behöver så tidigt som möjligt innan problem förvärrats. Målet med omställning nära vård är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan.

Kommunerna ska kunna erbjuda insatser på ett enklare och snabbare sätt, samtidigt som verksamheten bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. En central del av omställningen är också en perspektivförflyttning, där invånarnas behov sätts i centrum och samverkan mellan aktörer förstärks.

GR:s roll

Enligt GR:s förbundsordning ska GR stödja medlemskommunerna genom samverkan, kunskapsutbyte och utvecklingsarbete inom områden som utbildning, social välfärd och samhällsbyggnad. Förbundsordningen understryker att GR ska arbeta med gemensamma strategiska frågor och stärka kommunernas långsiktiga utveckling och kapacitet.

GR:s arbete inom social välfärd

Utöver aktiviteterna inom ramen för GR gemensam plan genomförs en rad andra satsningar i Göteborgsregionen som ligger i linje med omställningen till nära vård och ny socialtjänstlag:

- Satsning på kunskapsbaserad äldreomsorg
- Yrkesresan – introduktion och kompetensutveckling i socialtjänsten
- Utbildningar, kurser och konferenser genom GRs öppna utbud
- Aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten vid FoU i Väst
- AllAgeHub – Samlat stöd välfärdsteknik i Göteborgsregionen

- Branschråd i Göteborgsregionen – samverkan för bättre kompetensförsörjning i välfärden

En stärkt, medveten och strategisk samverkan inom Göteborgsregionen ska bidra till en mer effektiv omställning

7–8 november 2024 hade Göteborgsregionens socialchefsnätverk ett nätverksmöte med fokus på både ny socialtjänstlag och nära vård. Målet var att planera det GR-gemensamma arbete som ska stötta omställningen inom den sociala välfärden under omställningsåren 2025–2028. Varje kommun har olika utmaningar, resurser och organisation. Den regionala samverkan utgår från kommunernas behov och fokuserar på frågor där den enskilda kommunen med hjälp av mellankommunal samverkan uppnår bättre måluppfyllelse avseende både kvalitativt och kostnad.

En långsiktig plan för hållbara resultat

Den GR-gemensamma planen utgår från den nationella, fleråriga satsningen för omställningen till ny socialtjänstlag och utvecklingen av en god och nära vård. Reformernas omfattning kräver långsiktiga förutsättningar för planering, kompetensutveckling och förändrade arbetssätt. En flerårig satsning ger kommunerna stabilitet och förutsägbarhet samt möjliggör hållbar implementering och uppföljning.

Syfte med kommunal samverkan i omställningen

Samverkan syftar till att bättre och billigare nå den egna verksamhetens mål med bibehållen eller ökad kvalitet. Samverkan inom GR möjliggör:

- gemensamt lärande
- utveckling av specialiserad kunskap med samlad kompetens inom flera olika sakområden och utifrån forskning, analys, utveckling och lärande

- utveckling av insatser för fler behovsgrupper
- mellankommunal verksamhetssamverkan
- nationell påverkan och möjliggörande av nationell utveckling som gynnar regionen, kommunen, den egna verksamheten och invånaren

Tre strategier för omställningen

1. Vi samverkar över organisationsgränserna
2. Vi får ut maximal nytta av nätverk och pågående satsningar
3. Vi säkerställer att bästa tillgängliga kunskap används och fortsätter utveckla ny kunskap

Planen utgår från tre strategier som syftar till en tydlig gemensam riktning i omställningsarbetet. Strategierna fungerar som ett ramverk som binder samman olika aktörer och resurser och ska leda till lärande och förbättringar över tid.

I samtliga tre strategier ingår att öka kunskapen om socialtjänstens uppdrag hos allmänhet, samarbetsparter och politiskt förtroendevalda – i kombination med stöd för långsiktigt förtroendeskapande arbete.

Strategierna omsätts i aktiviteter

Strategierna ska omsättas i praktiskt arbete med mätbara resultat genom gemensamma aktiviteter. Nedan beskrivs strategierna och vad de innebär. De inledande aktiviteterna ger en tydlig startpunkt för det gemensamma arbetet och vidareutvecklar redan pågående arbete. Aktiviteterna ska leda till förbättring i praktiken. Det är viktigt att planen inte låser arbetet i förbestämda strukturer. Planering och genomförande måste vara flexibelt och anpassningsbart. Planens innehåll kommer att justeras utifrån kontinuerlig uppföljning och resultat. Nya lärdomar och insikter från arbetet ska påverka prioriteringar och aktiviteter under kommande år.

Aktiviteter inom ramen för GR:s gemensamma plan ska:

- vara förenliga med medlemskommunernas mål i budget och verksamhetsplaner
- utgå från kommunernas behov och prioriterade utvecklingsområden
- avse insatser där gemensamt genomförande bedöms skapa mervärde och där kommunerna inte kan genomföra motsvarande aktivitet lika effektivt var för sig
- utformas så att de kompletterar och inte duplicerar andra aktörers arbete på regional och nationell nivå

Strategi 1

Vi samverkar över organisationsgränserna

- Vi arbetar samtidigt med omställning nära vård och ny socialtjänstlag.
- Vi använder oss av avtalssamverkan.
- Vi stärker samverkan med andra parter inom och utanför kommunen.

Vad det innebär

En lyckad omställning kräver nära samarbete mellan olika aktörer och sektorer. Vi arbetar integrerat med flera pågående reformer och stärker samverkan för att skapa ett helhetsperspektiv. Genom att samordna insatser över organisationsgränser, inklusive kommunens olika förvaltningar och externa parter, så förhindrar vi dubbelarbete, förbättrar resursanvändningen och skapar en mer sammanhängande service för medborgarna. Sektorerna för utbildning och samhällsplaneringses som särskilt viktiga. Utanför kommunens organisation ska medborgare, civilsamhälle och politiker involveras.
Den länsgemensamma planen inkluderar fortsatt länssamverkan genom VästKom inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Arbetet ska samordnas med andra pågående reformer och utvecklingsprocesser som berör kommunal primärvård och socialtjänsten. Det inkluderar bland annat arbetet kopplat till samsjuklighetsutredningen, den nationella satsningen inom psykisk hälsa samt bidragsreformen. Syftet är att säkerställa en sammanhållen inriktning, undvika dubbelarbete och underlätta för kommunerna att omsätta förändringar parallellt i verksamheterna.

Strategi 2

Vi får ut maximal nytta av nätverk och pågående satsningar

- Kommunledningen stödjer omställningen genom att klargöra riktning och uppdrag. Både tjänsteledning och förtroendevalda involveras för att skapa rätt förutsättningar.
- Långsiktighet skapas genom att integrera omställningen i nätverksarbetet, styrningen av projekt och andra satsningar.
- Vi växlar upp arbetet genom att ansöka om medel och delta i nationella projekt.

Vad det innebär

Omställningen ska stärkas genom att vi drar nytta av befintliga nätverk, pågående projekt och nationella satsningar. Omställningen ska bli en integrerad del av nätverksarbetet och projektsatsningar. Kommunledningen spelar en avgörande roll i att skapa rätt förutsättningar i den egna kommunen och verksamheten men också genom att vara tydliga beställare i förhållande till GR och delta aktivt i uppföljning av planens aktiviteter.

Genom deltagande i nationella initiativ och genom att söka medel från externa finansiärer skapas mervärden och möjligheter att växla upp insatserna.

Planering och genomförande av nätverksträffar

Årsplanen för chefsnätverken uppdateras i dialog med nätverksrepresentanterna. Syftet är att säkerställa att innehållet anpassas efter verksamheternas förutsättningar och prioriteringar i omställningsarbetet tas upp för dialog med nätverksrepresentanterna. Träffarna syftar till att främja erfarenhetsutbyte, kunskapsdelning och strategiskt lärande i linje med omställningens mål.

Styrning av projekt

Alla pågående GR-projekt inom socialtjänst och kommunal primärvård ska, efter dialog och beslut i styr- eller beställargrupper, ta ställning till eventuella justeringar utifrån aktiviteter för att ytterligare stödja omställningen inom social välfärd. Alla justeringar ska förankras hos det nätverk som tagit initiativ till projektet.

Strategi 3

Vi säkerställer att bästa tillgängliga kunskap används och fortsätter utveckla ny kunskap

- Vi har förmåga att utveckla verksamheten och omsätta bästa tillgängliga kunskap.
- Vi har kompetens att beskriva vårt nuläge, analysera, följa upp och utvärdera våra insatser.
- Våra kompetensutvecklingsinsatser bygger på bästa tillgängliga kunskap.

Vad det innebär

Verksamheten ska baseras på bästa tillgängliga kunskap och utvecklas kontinuerligt genom analys, uppföljning och kompetensutveckling.

En stark koppling mellan forskning, erfarenhet och verksamhetens utveckling säkerställer att insatser är både effektiva och relevanta.

Verksamheterna har en dubbel roll som både kunskapskonsument och kunskapsproducent, där medarbetarnas aktiva bidrag är avgörande för att utveckla ny kunskap och bedriva arbetet i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Kompetensutveckling och analys är centrala för att bygga en lärande organisation som anpassar sig efter förändrade behov och förutsättningar.
Målet med stödet från GR är att stärka medlemskommunernas kapacitet att driva en kunskapsbaserad verksamhet.

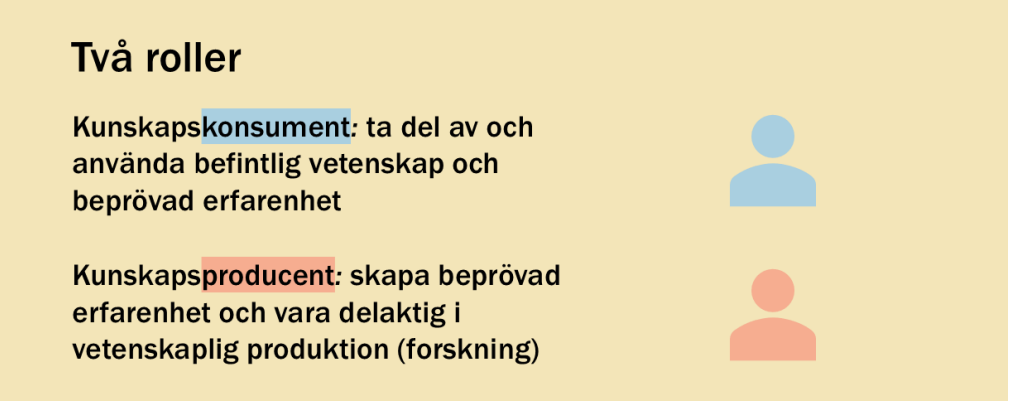

Kommunerna och Göteborgsregionen samskapar för bästa resultat, med delat ansvar

Medlemskommunerna och GR har ett delat ansvar för samarbetet. För att nå resultat krävs ett aktivt gemensamt arbete med en tydlig ansvarsfördelning.

GR:s ansvar	Kommunernas ansvar
Projekt- och processledning	Informera om lokala behov
Tillhandahållande av specialiserad kunskap	Styra det gemensamma arbetet i rätt riktning
Genomförande av arbete enligt uppdrag	Delta aktivt
Uppföljning av gemensamma insatser	Implementera åtgärder
Ansöka om medel	Dela med sig av kunskap och erfarenheter
Omvärldsbevakning	Ansvara för finansiering

Uppdrag och finansiering

Medlemskommunerna har genom ställningstagande i socialchefsnätverket gett GR ett långsiktigt uppdrag att arbeta i enlighet med framtagen plan för Omställning social välfärd under 2025–2028.

Medlemskommunerna finansierar arbetet. Utifrån den långsiktiga planen för åren 2025-2028 som anger riktning i samarbetet upprättas en ny ekonomisk

överenskommelse, vilken innefattar köp av tjänst från GR.Ställningstagande till finansiering sker således inför varje överenskommen period, som kan omfatta ett eller flera år. Aktiviteter framgår i bilaga till planen.

Ritva Gonzalez
Avdelningschef
Arbetsmarknad och Social välfärd